

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ

**Методичні вказівки та рекомендації до вивчення
навчальної дисципліни
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі
знань 07 «Управління та адміністрування»**

**ОДЕСА
2022**

УДК 005.51:005.584 [336.22] (072)
М О72

Рецензенти:

Масленніков Євген Іванович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та інновацій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гайворонська Інна Віталіївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку Вченою радою економіко-правового факультету (Протокол № 2 від 5 вересня 2022 р.)

МО72 Податкове планування та контроль: методичні вказівки та рекомендації до вивчення навчальної дисципліни [електронний ресурс] / С.В. Осадчук. – Одеса, 2022. 36 с.

У методичних вказівках та рекомендаціях наведено основні положення до вивчення дисципліни «Облік і оподаткування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» галузі знань 07 «Управління та адміністрування». Основна мета рекомендацій – надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні дисципліни на аудиторних заняттях та у процесі самостійній роботі. Матеріал представлено у розрізі змістових модулів.

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Зміст навчального матеріалу.....	5
3. Тематика практичних занять.....	7
4. Навчально-методичні матеріали.....	12
5. Рекомендована література.....	28
Додаток А. Основні терміни і поняття.....	31

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Податкове планування та контроль» належить до обов'язкових дисциплін та є складовою фахової підготовки за спеціальностями 071 – Облік і оподаткування.

Дисципліна викладається у першому семестрі на другому курсі навчання здобувачів вищої освіти за програмою підготовки магістрів. Для опанування навчальної дисципліни програмою передбачено 4 кредити ECTS (120 академічних годин). Аудиторне навантаження на денній формі навчання складає: лекції – 20 годин, практичні заняття – 20 годин, самостійна робота – 80 годин. Зміст навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів. Форма підсумкового контролю знань здобувачів – іспит.

Мета дисципліни – формування системи теоретичних знань та набуття практичних навичок з податкового планування та контролю для використання в процесі формування доходів державного та місцевих бюджетів, та для корпоративного планування та контролю на рівні підприємств.

Завдання дисципліни: опанування теоретичних основ щодо основних засад податкового планування на макро та мікрорівні; податкового планування доходів державного та місцевого бюджетів; податкового планування на підприємстві; вивчення теоретичних засад податкового прогнозування; методів податкового планування; форм та інструментів здійснення податкового контролю; вивчення законодавчих та нормативних актів, що регулюють податкове планування та контроль; аналіз показників та факторів, на підставі та з урахуванням яких здійснюється планування податкових надходжень державного та місцевих бюджетів; набуття практичних навичок по застосуванню методів податкового планування на державному та корпоративному рівні; аналізу звітності щодо формування доходів державного та місцевого бюджетів; організації взаємодії суб'єктів планування та контролю на різних рівнях управління

Предмет дисципліни – закономірності процесу планування податкових надходжень як підґрунтя щодо формування доходів державного та місцевого бюджетів та корпоративного планування, а також питання організації та реалізації податкового контролю.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Змістовний модуль 1. Основні засади податкового планування

Тема 1. Податкове планування як елемент податкової політики держави.

Податкова політика держави: сутність та основні елементи. Основні принципи сучасної податкової політики. Поняття податкового планування. Загальнодержавні та місцеві податки і збори. Об'єктивні та суб'єктивні чинники податкової політики держави. Організація податкової роботи в системі управління. Необхідність податкового планування податкових надходжень.

Тема 2. Основні засади податкового планування та прогнозування.

Мета та функції податкового планування. Податкове прогнозування: сутність і застосування. Податкове планування: сутність і порядок застосування. Державне податкове планування. Процес податкового планування в рамках державної податкової політики. Завдання державного податкового планування. Корпоративне податкове планування. Методи податкового планування. Каузальні та некаузальні методи податкового планування: сутність та порядок застосування.

Тема 3. Планування податкових надходжень державного бюджету.

Сутність та необхідність податкового планування на макрорівні. Характеристика макроекономічних показників, які враховуються при формуванні доходів Державного бюджету. Податки, які зараховуються до Державного бюджету. Планування податку на доходи фізичних осіб, що зараховується до Державного бюджету. Планування податку на прибуток підприємств. Планування податку на додану вартість. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ, порядок розрахунків планових і прогнозних його обсягів. Планування акцизного податку. Планування рентної плати. Прогнозування ввізного мита.

Тема 4. Планування податкових надходжень місцевих бюджетів

Складання прогнозу місцевих бюджетів. Фактори від яких залежить прогноз обсягу доходів місцевих бюджетів. Показники, які необхідно враховувати при визначенні планових обсягів надходжень. Податки, які зараховуються до місцевого бюджету. Планування податку на доходи фізичних осіб. Розрахунок прогнозних надходжень плати за землю. Планування податку на прибуток комунальних підприємств. Планування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів. Планування місцевих податків і зборів.

Тема 5. Податкове планування в системі управління на підприємствах.

Податкове планування на підприємстві: основні засади та економічна сутність. Особливості корпоративного податкового планування. Класифікація видів податкового планування. Процес реалізації податкового планування на підприємстві. Механізм податкового планування на підприємстві. Методи та напрями податкового планування на підприємстві. Податкова оптимізація для підприємств.

Змістовний модуль II Основні засади податкового контролю.

Тема 6. Податковий контроль: сутність та напрями здійснення.

Поняття податкового контролю та його суб'єкти. Мета, цілі, завдання податкового контролю. Види та принципи податкового контролю. Особливості державного податкового контролю. Особливості корпоративного податкового контролю.. Класифікація видів податкового контролю. Організація податкового контролю в Україні. Функції, повноваження та права контролюючих органів у сфері оподаткування..

Тема 7. Методи та способи податкового контролю.

Загальнонаукові та прикладні методи податкового контролю. Способи податкового контролю. Цілі моніторингу контрольованих операцій. Шляхи здійснення моніторингу. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Інформація для здійснення податкового контролю та джерела її отримання. Функціональний та спеціалізований податковий контроль. Організація спеціалізованого податкового контролю. Превентивний податковий контроль.

Тема 8. Механізм податкових перевірок.

Механізм податкових перевірок: сутність та напрями. Механізм здійснення камеральних перевірок. Складання плану-графіка проведення документальних перевірок. Механізм здійснення документальних планових перевірок. Документальна позапланова перевірка: підстави для проведення. Документальна виїзна та невиїзна перевірка: особливості здійснення. Фактичні перевірки: підстави для проведення. Механізм фактичних перевірок. Оформлення результатів податкових перевірок. Строки складання і надання результатів перевірок платникам податків. Структура та форма акта податкової перевірки. Вручення та підписання акта перевірки. Прийняття податкових рішень контролюючими органами.

3. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Основні засади податкового планування

Практичне заняття 1.

Податкова система як об'єкт податкової політики

Питання для обговорення:

1. Податкова політика держави: сутність та основні елементи.
2. Основні принципи сучасної податкової політики.
3. Поняття податкового планування.
4. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.
5. Об'єктивні та суб'єктивні чинники податкової політики держави.
6. Організація податкової роботи в системі управління.
7. Необхідність податкового планування податкових надходжень.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 2.

Основні засади податкового планування та прогнозування.

Питання для обговорення:

1. Мета та функції податкового планування.
2. Податкове прогнозування: сутність і застосування.
3. Податкове планування: сутність і порядок застосування.
4. Податкове планування та прогнозування: спільне і відмінне.
5. Державне податкове планування .
6. Процес податкового планування в рамках державної податкової політики
7. Завдання державного податкового планування.
8. Корпоративне податкове планування
9. Методи податкового планування.
10. Каузальні та некаузальні методи податкового планування: сутність та порядок застосування.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 3.

Планування та прогнозування податкових надходжень державного бюджету

Питання для обговорення:

1. Основні засади формування бюджетної системи України.
2. Характеристика макроекономічних показників, які враховуються при формуванні доходів Державного бюджету.
3. Розподіл податків між рівнями бюджетної системи.

4. Податки, які зараховуються до Державного бюджету.

5. Фактори впливу на формування податкових надходжень державного бюджету.

6. Планування податку на доходи фізичних осіб, що зараховується до Державного бюджету.

7. Планування податку на прибуток підприємств.

8. Планування ПДВ.

9. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ, порядок розрахунків планових і прогнозних його обсягів.

10. Планування акцизного податку.

11. Планування рентної плати.

12. Планування ввізного мита.

Підготовка аналітичної довідки: Аналіз виконання планових показників доходів Державного бюджету України за 2020-2021 рр.

Практичне заняття 4.

Планування податкових надходжень місцевих бюджетів.

Питання для обговорення:

1. Складання прогнозу місцевих бюджетів.

2. Фактори від яких залежить прогноз обсягу доходів місцевих бюджетів

3. Показники, які необхідно враховувати при визначенні планових обсягів надходжень.

4. Податки, які зараховуються до місцевого бюджету.

5. Планування податку на доходи фізичних осіб.

6. Розрахунок прогнозних надходжень плати за землю.

7. Планування податку на прибуток комунальних підприємств.

8. Планування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.

9. Планування місцевих податків і зборів.

Підготовка аналітичної довідки: Проаналізувати проект місцевого бюджету територіальної громади (обрати на вибір) в частині формування доходів.

Практичне заняття 5.

Податкове планування в системі управління на підприємствах.

Питання для обговорення:

1. Податкове планування на підприємстві: основні засади та економічна сутність.

2. Особливості корпоративного податкового планування.

3. Класифікація видів податкового планування.

4. Процес реалізації податкового планування на підприємстві.

5. Механізм податкового планування на підприємстві.
6. Методи та напрями податкового планування на підприємстві.
7. Податкова оптимізація для підприємств.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 6.

Контрольна робота за змістовним модулем 1.

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу (тестування):

1. Податкова політика держави
2. Основні принципи податкової політики.
3. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.
4. Органи податкового контролю.
5. Податкове прогнозування: сутність і застосування.
6. Податкове планування: сутність і порядок застосування.
7. Державне податкове планування .
8. Завдання державного податкового планування.
9. Корпоративне податкове планування.
10. Методи податкового планування.
11. Каузальні методи податкового планування.
12. Некаузальні методи податкового планування
13. Макроекономічні показники, які враховуються при формуванні доходів Державного бюджету.
14. Податки, які зараховуються до Державного бюджету.
15. Планування податку на доходи фізичних осіб
16. Планування податку на прибуток підприємств.
17. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ
18. Порядок розрахунків планових обсягів ПДВ.
19. Планування акцизного податку.
20. Планування рентної плати.
21. Прогнозування ввізного мита
22. Складання прогнозу місцевих бюджетів.
23. Фактори від яких залежить прогноз обсягу доходів місцевих бюджетів
24. Показники, які необхідно враховувати при визначенні планових обсягів податкових надходжень.
25. Податки, які зараховуються до місцевого бюджету.
26. Розрахунок прогнозних надходжень плати за землю.
27. Класифікація видів податкового планування на підприємстві.
28. Процес реалізації податкового планування на підприємстві.
29. Податкова оптимізація для підприємств.
30. Методи та напрями податкового планування на підприємстві

Змістовий модуль 2. Основні засади податкового контролю.

Практичне заняття 7.

Податковий контроль: сутність та напрями здійснення

Питання для обговорення:

1. Поняття податкового контролю та його суб'єкти.
2. Мета, цілі, завдання податкового контролю.
3. Види та принципи податкового контролю.
4. Особливості державного податкового контролю.
5. Особливості корпоративного податкового контролю.
6. Класифікація видів податкового контролю.
7. Організація податкового контролю в Україні.
8. Функції, повноваження та права контролюючих органів у сфері оподаткування.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 8.

Методи та способи податкового контролю.

Питання для обговорення:

1. Загальнонаукові та прикладні методи податкового контролю.
2. Способи податкового контролю.
3. Цілі моніторингу контрольованих операцій.
4. Шляхи здійснення моніторингу.
5. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів та джерела її отримання.
6. Функціональний податковий контроль.
7. Спеціалізований податковий контроль
8. Превентивний податковий контроль.

Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 9.

Механізм податкових перевірок.

Питання для обговорення:

1. Механізм податкових перевірок: сутність та напрями.
2. Механізм здійснення камеральних перевірок.
3. Складання плану-графіка проведення документальних перевірок.
4. Механізм здійснення документальних планових перевірок.
5. Документальна позапланова перевірка: підстави для проведення.
6. Документальна виїзна та невиїзна перевірка: особливості здійснення.

7. Механізм фактичних перевірок.
  8. Оформлення результатів податкових перевірок.
  9. Структура та форма акта податкової перевірки. Вручення та підписання акта перевірки.
  10. Прийняття податкових рішень контролюючими органами.
- Розв'язання практичних задач, виконання ситуаційних вправ, обговорення проблемних ситуацій за темою.

Практичне заняття 10.

Контрольна робота за змістовним модулем 2.

Основні питання, які виносяться на контрольну роботу (тестування):

1. Сутність податкового контролю
2. Суб'єкти податкового контролю .
3. Мета та завдання податкового контролю.
4. Державний податковий контроль.
5. Податковий контроль на підприємстві
6. Форми здійснення податкового контролю
7. Загальнонаукові методи податкового контролю
8. Прикладні методи податкового контролю
9. Функціональний податковий контроль
10. Спеціалізований податковий контроль
11. Превентивний податковий контроль: сутність та напрями здійснення.
12. Повноваження органів контролю у сфері оподаткування
13. Механізм податкової перевірки.
14. Порядок проведення податкових перевірок
15. Механізм проведення документальних перевірок
16. Механізм проведення фактичних перевірок
17. Механізм проведення камеральних перевірок.
18. Оформлення результатів податкового контролю
19. Акт податкової перевірки
20. Прийняття рішень в процесі здійснення податкового контролю.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: розв'язання практичних задач, метод проектування, рольові ігри, виконання індивідуальних завдань, підготовка презентації

Аудиторне навантаження на денній формі навчання складає: лекції – 20 годин, практичні заняття – 20 годин, самостійна робота – 80 годин.

До самостійної роботи здобувачів відноситься: підготовка до лекцій та практичних занять, рішення практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій, підготовка аналітичної довідки (за однією із запропонованих тем) та підготовка презентації, підготовка до контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Назва заняття	Зміст самостійної роботи
Тема 1. Податкове планування як елемент податкової політики держави	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювати теоретико-правове забезпечення щодо формування податкової політики в Україні. - Проаналізувати основні напрями сучасної податкової політики України - Порівняти структуру податкових систем в різних країнах світу
Тема 2 Основні засади податкового планування та прогнозування.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо організації податкового планування та прогнозування на макро- та мікрорівні; - Опрацювати методи та інструменти податкового планування;
Тема 3. Планування та прогнозування податкових надходжень державного бюджету	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо планування податкових надходжень державного бюджету. - Опрацювати Проекту Закону «Про

	<p>Державний бюджет України на 2022 рік» в частині планування доходів Державного бюджету.</p> <p>Підготовка аналітичної довідки щодо виконання планових показників доходів Державного бюджету України за 2019 -2020 рр.,</p>
<p>Тема 4. Планування податкових надходжень місцевих бюджетів.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо планування доходів місцевих бюджетів. - . Проаналізувати проект місцевого бюджету територіальної громади (обрати на вибір) в частині формування доходів
<p>Тема 5. Податкове планування в системі управління на підприємствах.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо податкового планування на підприємстві. - Опрацювати загальні та спеціальні методи податкового планування на підприємстві;: - Підготовка до контрольної роботи за змістовним модулем (тестування)
<p>Тема 6. Податковий контроль: сутність та напрями здійснення.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо податкового контролю;
<p>Тема 7. Методи та способи податкового контролю.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання теоретико-наукових джерел щодо методів та способів здійснення податкового контролю;
<p>Тема 8. Механізм податкових перевірок.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Опрацювання нормативно-правової бази та теоретико-практичних джерел щодо механізму податкового контролю; - Підготовка до контрольної роботи за змістовним модулем (тестування)

Аналітичні довідки виконуються здобувачами для закріплення і розширення теоретичних і практичних знань з дисципліни «Податкове

планування та контроль». Такі завдання дозволяють здобувачам опанувати практичні навичками для вирішення конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи; здаються на практичних заняттях відповідно до графіку вивчення дисципліни.

Методи контролю знань студентів:

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій; оцінювання заповнення податкової звітності;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- письмовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями.

Підсумковий контроль: іспит

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Податкова політика держави
2. Основні принципи податкової політики.
3. Загальнодержавні та місцеві податки і збори.
4. Об'єктивні та суб'єктивні чинники податкової політики.
5. Органи податкового контролю.
6. Податкове прогнозування: сутність і застосування.
7. Податкове планування: сутність і порядок застосування.
8. Державне податкове планування .
9. Процес податкового планування в рамках державної податкової політики.
10. Завдання державного податкового планування.
11. Корпоративне податкове планування.
12. Методи податкового планування.
13. Каузальні методи податкового планування.
14. Некаузальні методи податкового планування
15. Характеристика макроекономічних показників, які враховуються при формуванні доходів Державного бюджету.
16. Податки, які зараховуються до Державного бюджету.
17. Планування податку на доходи фізичних осіб, що зараховується до Державного бюджету.
18. Планування податку на прибуток підприємств.

19. Сутність бюджетного відшкодування ПДВ
20. Порядок розрахунків планових обсягів ПДВ.
21. Планування акцизного податку.
22. Планування рентної плати.
23. Прогнозування ввізного мита
24. Складання прогнозу місцевих бюджетів.
25. Фактори від яких залежить прогноз обсягу доходів місцевих бюджетів
26. Показники, які необхідно враховувати при визначенні планових обсягів податкових надходжень.
27. Податки, які зараховуються до місцевого бюджету.
28. Планування податку на доходи фізичних осіб.
29. Розрахунок прогнозних надходжень плати за землю.
30. Планування податку на прибуток комунальних підприємств.
31. Планування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів.
32. Планування місцевих податків і зборів.
33. Податкове планування на підприємстві: основні засади та економічна сутність.
34. Класифікація видів податкового планування на підприємстві.
35. Процес реалізації податкового планування на підприємстві.
36. Податковий календар
37. Методи та напрями податкового планування на підприємстві.
38. Податкова оптимізація для підприємств.
39. Поняття податкового контролю та його суб'єкти.
40. Мета, цілі, завдання податкового контролю.
41. Форми здійснення податкового контролю
42. Методи здійснення податкового контролю.
43. Превентивний податковий контроль: сутність та напрями здійснення.
44. Повноваження органів контролю у сфері оподаткування
45. Механізм податкової перевірки.
46. Порядок проведення податкових перевірок
47. Механізм проведення документальних перевірок
48. Механізм проведення фактичних перевірок
49. Механізм проведення камеральних перевірок.
50. Оформлення результатів податкового контролю.

ПРИКЛАД ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Податкова політика передбачає:
  - а) сукупність податків зборів та платежів, що законодавчо закріплені в державі;
  - б) система дій, які проводяться державою в галузі податків і оподаткування;
  - в) сукупність принципів, форм та методів визначення податків;

г) сукупність податкових органів;

2. Економічна обґрунтованість податків передбачає

а) недоцільність і неможливість перекладання податкового тягаря на незаможні версти населення;

б) недоцільність надмірного перерозподілу національного доходу через податковий механізм

в) розміри податків повинні встановлюватися на основі показників розвитку економіки країни, та її фінансового стану

г) забезпечення мобілізації грошових надходжень для виконання дохідної частини бюджетів;

3. Податкове регулювання це

а) сукупність заходів непрямого впливу держави на розвиток виробництва шляхом зміни норми вилучення у бюджет, що у результаті призводить до зміни рівня оподаткування.

б) оцінка фінансово-господарських операцій за звітний період та визначення перспектив розвитку.

в) контроль за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю надходження податків, зборів і обов'язкових платежів у бюджет і позабюджетні фонди від юридичних та фізичних осіб.

г) оцінка діяльності юридичних осіб;

4. Податковий контроль це:

а) сукупність заходів непрямого впливу держави на розвиток виробництва шляхом зміни норми вилучення у бюджет, що у результаті призводить до зміни рівня оподаткування.

б) оцінка фінансово-господарських операцій за звітний період та визначення перспектив розвитку.

в) контроль за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю надходження податків, зборів і обов'язкових платежів у бюджет і позабюджетні фонди від юридичних та фізичних осіб.

г) оцінка діяльності фізичних осіб;

5. Податкове прогнозування це:

а) процес, що передбачає майбутнє відображення дійсності, визначає параметри розвитку з достатньою точністю, розкриває альтернативи, позитивні й негативні тенденції

б) один із напрямів державного прогнозування;

в) передбачає формування об'єктивного, достовірного уявлення про процеси, що відбудуться в майбутньому за певних умов

г) всі відповіді вірні

6. Метою податкового прогнозування є:

- а) пошук резервів збільшення надходжень;
- б) забезпечення якісних і кількісних параметрів бюджетних завдань і перспективних програм соціально-економічного розвитку країни;
- в) зміцнення дохідної бази бюджету за рахунок удосконалення системи оподаткування і зміцнення контролю за повнотою сплати податків;
- г) інше.

7. Державне податкове планування – це:

- а) сукупність форм та методів визначення економічно обґрунтованих податкових параметрів і рішень відповідних державних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій податків та забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- б) процес, що передбачає майбутнє відображення дійсності;
- в) державна діяльність, мистецтво управління державою
- г) форма регулювання суспільних відносин, яка забезпечує відповідність поведінки їх учасників до вимог і дозволів, що містяться в нормах права

8. Об'єктом податкового планування на макрорівні є:

- а) обсяги податкових видатків;
- б) обсяги бюджетних видатків;
- в) обсяги податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів;
- г) правильні відповіді б і в

9. Для розрахунку податкового навантаження використовують співвідношення таких показників:

- а) додану вартість у ринкових цінах та обсяг платежів до державних цільових фондів;
- б) податки на споживання та ВВП;
- в) податки на капітал та ВВП;
- г) фактичний обсяг податкових надходжень та ВВП.

10. Метою податкового планування є:

- а) зменшення рівня податкового навантаження на підприємство; б) оптимізація сум окремих податків і загальної суми податкових платежів у плановому періоді;
- в) обчислення сум окремих податків і загальної суми податкових платежів на плановий період;
- г) мінімізація сум окремих податків і загальної суми податкових платежів у плановому періоді.

11. Результатом податкового планування є:

- а) мінімізація сум окремих податків і загальної суми податкових платежів у плановому періоді;
- б) сума податків, що підлягають сплаті до бюджету та позабюджетних фондів;
- в) зменшення рівня податкового навантаження на підприємство;
- г) розробка графіка сплати податкових платежів.

.

12. Експертні методи податкового планування:

- а) передбачають застосування факторного моделювання;
- б) передбачають вивчення попереднього розвитку об'єкта;
- в) ґрунтуються на попередньому збиранні інформації (анкетування, інтерв'ювання, опитування) та її обробленні,
- г) базуються на моделях

13. Каузальні методи податкового планування:

- а) передбачають вивчення попереднього розвитку об'єкта;
- б) передбачають застосування факторного моделювання;
- в) базуються на моделях
- г) передбачають судження експертів щодо поставленої проблеми

14. Некаузальні методи податкового планування:

- а) вивчення попереднього розвитку об'єкта і перенесення закономірностей його розвитку в минулому на майбутнє;
- б) передбачають судження експертів щодо поставленої проблеми;
- в) передбачають застосування факторного моделювання;
- г) базуються на моделях

15. До некаузальних методів (моделей) належать:

- а) екстраполяційний, експертне оцінювання, якісне оцінювання;
- б) прямолінійний, згладжувальний, збалансований;
- в) без змін, Бокса – Дженкінса, часових рядів;
- г) часових рядів, без змін, стрімкого зростання.

16. Процес податкового планування в рамках державної податкової політики передбачає:

- а) встановлення цілей, на які спрямована система оподаткування;

- б) встановлення конкретних пропорцій розподілу податків між бюджетами різних рівнів;
- в) розрахунок сум податків, що стягуються до відповідного бюджету;
- г) всі відповіді вірні;

17. Метод, що враховує відхилення попереднього прогнозу від реального показника

- а) метод експоненціального згладжування;
- б) метод проектування тренду;
- в) теорія ігор;
- г) всі відповіді вірні;

18. При плануванні доходів бюджету враховують такі макропоказники:

- а) обсяг експорту та імпорту товарів та послуг
- б) реальне зростання ВВП
- в) індекси цін
- г) всі відповіді вірні

19. Використання залежностей, виявлених методами регресійного аналізу, між фактичними надходженнями податку та середньою заробітною платою штатних працівників використовується при плануванні:

- а) акцизного податку
- б) ПДФО;
- в) ПДВ;
- г) податку на прибуток;

20. Корпоративне податкове планування

- а) система планових розрахунків податкових надходжень державного бюджету;
- б) діяльність контролюючих органів у межах визначеної компетенції
- в) підхід до організації діяльності підприємства, за якого визначаються оптимальні податкові зобов'язання за умови дотримання норм діючого законодавства України.
- г) система планових розрахунків податкових надходжень місцевих бюджетів;

21. Аналіз ефективності податкового планування передбачає:

- а) розміщення активів підприємства
- б) складання податкового календаря
- в) розрахунок і управління податковими базами
- г) встановлення величини відхилень фактичних результатів від планових

22. Оперативне планування на підприємстві передбачає:

- а) розрахунок і управління податковими базами
- б) оцінка причин відхилень;
- в) встановлення величини відхилень фактичних результатів від планових
- г) спостереження;

23. До загальних методів податкового планування належать:

- а) нормативний;
- б) розрахунково-аналітичний;
- в) статистичні
- г) всі відповіді вірні;

24. До спеціальних методів податкового планування належать:

- а) метод мікробалансів
- б) методи, що базуються на податкових пільгах;
- в) метод графоаналітичних залежностей;
- г) метод економіко-математичного моделювання;

25. Форма податкової політики, за якої держава застосовує достатньо високі податкові ставки, скорочує податкові пільги і запроваджує нові податки з метою максимального збільшення суми податкових надходжень:

- а) політика економічного розвитку;
- б) дискреційна;
- в) політика виважених податків;
- г) політика максимальних податків.

26. Єдиний податок планують в доходах:

- а) державного бюджету;
- б) місцевих бюджетів;
- в) зведеного бюджету;
- г) всі відповіді вірні;

27. Податок на додану вартість планують в податкових надходженнях:

- а) державного бюджету;
- б) місцевих бюджетів;
- в) зведеного бюджету;
- г) всі відповіді вірні;

28. При плануванні податкових надходжень пільги зі сплати податків

- а) враховують;
- б) не враховують;
- в) враховують частково;

г) враховують індивідуально;

29. Перегляд ставок елиного податку здійснює:

- а) голова місцевої ради;
- б) місцевий фінансовий орган;
- в) місцева рада;
- г) секретар місцевої ради;

30. Рішення про зміну нормативу зарахування загальнодержавного податку до відповідного місцевого бюджету приймає:

- а) Верховна рада ;
- б) міністр фінансів ;
- в) міністр економіки;
- г) голова місцевої ради;

31. До податкових надходжень державного бюджету відносять:

- а) податок на майно ;
- б) податок на додану вартість ;
- в) єдиний податок;
- г) транспортний податок;

32. До податкових надходжень місцевого бюджету відносять:

- а) мито ;
- б) надходження від приватизації;
- в) єдиний податок;
- г) податок на додану вартість ;

33. Податковий контроль визначається як

- а) система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти та своєчасності сплати податків і зборів;
- б) система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю за дотриманням податкового та екологічного податку;
- в) перевірна робота податкових органів;
- г)

34. Податкова перевірка як форма податкового контролю це:

- а) діяльність контролюючих органів у межах визначеної компетенції з метою встановлення правильності обчислення та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів);
- б) діяльність уповноважених контролюючих органів у межах їх компетенції;
- в) контрольно-перевірочна робота аудиторської служби;
- г) контрольно-перевірочна робота фінансових органів;

35. Підставами для проведення документальних позапланових перевірок є:

- а) інформація отримана від контрагентів платника податків;
- б) план-графік проведення контрольних-перевірочних дій фіскального органу;
- в) заява платника податків;
- г) у разі, якщо платником податків не подано в установлений законом строк податкову декларацію, розрахунки, звіт про контрольовані операції або документацію з трансфертного ціноутворення, якщо їх подання передбачено законом.

36. Фактичною податковою перевіркою є перевірка, що здійснюється

- а) за юридичною адресою платника податків;
- б) за місцем розташування господарських або інших об'єктів права власності платника податків;
- в) за місцем фактичного провадження платником податків діяльності, розташування господарських або інших об'єктів права власності такого платника;
- г) за місцем фактичного знаходження офісу платника податків.

37. Податковий контроль не здійснюється шляхом:

- а) перевірок Державною податковою службою щодо дотримання законодавства у сфері акцизного оподаткування;
- б) ведення обліку платників податків;
- в) перевірок та звірянь відповідно до вимог Податкового кодексу України;
- г) інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів Державної податкової служби.

38. Що не входить до системи заходів, які вживають органи контролю:

- а) контроль правильності нарахування податків;
- б) контроль повноти сплати податків і зборів;
- в) контроль уміння вести податкові розрахунки;
- г) контроль своєчасності сплати податків і зборів.

39. Ведення обліку платників податків є шляхом для здійснення:

- а) податкового контролю;
- б) фінансового контролю;
- в) адміністративного контролю;
- г) бухгалтерського контролю.

40. Яка максимальна тривалість виїзних документальних планових перевірок може бути для великих платників податку:

- а) 30 днів;
- б) 20 днів;
- в) 15 днів;
- г) 25 днів.

41. Документальні перевірки проводяться органами Державної податкової служби в межах повноважень у випадках та в порядку, встановлених:

- а) виключно Податковим кодексом України;
- б) інструкціями Державної фіскальної служби України;
- в) Законом України «Про порядок проведення перевірок органами податкової служби України»;
- г) Податковим кодексом та іншими законами України.

42. Камеральною вважається перевірка, що проводиться:

- а) в органах Казначейської служби України;
- б) у приміщенні органу Державної податкової служби;
- в) на підприємстві, що перевіряється;
- г) у Державній аудиторській службі;

43. Платників податків із незначним ступенем ризику включають до плану графіка перевірки не частіше, ніж:

- а) двічі на календарний рік;
- б) тричі на 1 календарний рік;
- в) один раз на три календарних роки;
- г) один раз на 1 календарний рік;
- д) один раз на два календарних роки.

44. Платників податків із високим ступенем ризику включають до плану графіка перевірки не частіше, ніж:

- а) тричі на 1 календарний рік;
- б) двічі на 1 календарний рік;
- в) один раз на два календарних роки;
- г) один раз на три календарних роки;
- д) один раз на 1 календарний рік.

45. Порядок формування та затвердження плану-графіка перевірки, перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються:

- а) місцевими органами виконавчої влади;
- б) регіональними відділенням Державної податкової служби;
- в) керівником підприємства за поданням податкової служби;
- г) центральним органом Державної податкової служби.

46. Про проведення документальної планової перевірки керівником органу Державної податкової служби приймається рішення, яке оформлюється:

- а) розпорядженням;
- б) інструкцією;
- в) довідкою;
- г) постановою;
- д) наказом.

47. Фактична перевірка може проводитись:

- а) на підставі рішення головного бухгалтера;
- б) на підставі рішення керівника органу податкової служби;
- в) на підставі рішення керівника підприємства;
- г) на підставі рішення платника податку.

48. Завданням корпоративного податкового планування є:

- а) ухилення від сплати податків;
- б) сплата податків, а також їх оптимізація;
- в) контроль за здійсненням податкового законодавства;
- г) визначення показників руху коштів підприємства, його доходів і витрат, формування і розподіл прибутку, обсягу і джерел капітальних вкладень, розміру обігових коштів.

49. Документальні перевірки – це:

- а) перевірки, які проводяться фахівцями галузевих відділів оподаткування у приміщенні контролюючого органу і зміст яких заключається у встановленні правильності обрахування сум податків, заповненні відповідних форм і перевірці їх взаємозв'язку;
- б) перевірки, які передбачають перегляд первинних документів, вияв правильності і достовірності організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку, своєчасності і повноти сплати податків, зборів та обов'язкових платежів, а також правильності застосування існуючих пільг; такі перевірки проводяться по місцю знаходження платника податку;
- в) перевірки, які проводяться за місяць до ліквідації підприємства, в ході яких

оцінюються фонди підприємства;
г) інше.

50. Державна податкова служба:

- а) приймає рішення щодо встановлення суб'єктам підприємницької діяльності податкових пільг;
б) контролює обґрунтованість користування пільгами;
в) приймає рішення щодо встановлення суб'єктам підприємницької діяльності податкових пільг і контролює обґрунтованість користування ними;
г) немає правильної відповіді.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль								Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
0 - 8	0 - 8	0 - 8	0 - 8	0 - 8	0 - 8	0 - 8	0 - 8	від 0 до 20 балів	100 балів
Контрольне тестування за змістовним модулем 1: від 0 до 8 балів					Контрольне тестування за змістовним модулем 2: від 0 до 8 балів				

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти за результатами поточного, періодичного та підсумкового контролю

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Основні засади податкового планування		
Тема 1. Податкове планування як елемент податкової політики держави.	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 8
Тема 2. Основні засади податкового планування та прогнозування.	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 8
Тема 3. Планування податкових надходжень державного бюджету	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (аналітична доповідь, презентація)	0 - 8
Тема 4. Планування податкових надходжень місцевих бюджетів	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (аналітична доповідь, презентація)	0 - 8
Тема 5. Податкове планування в	0 – 3 (опитування)	0 - 8

системі управління на підприємствах.	0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	
Контрольна робота за змістовним модулем 1 (тестування)	0 - 8	0 - 8
Змістовий модуль 2. Основні засади податкового контролю		
Тема 6. Податковий контроль: сутність та напрями здійснення.	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 8
Тема 7. Методи та способи податкового контролю.	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 8
Тема 8. Механізм податкових перевірок.	0 – 3 (опитування) 0 – 5 (розв’язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій)	0 - 8
Контрольна робота за змістовним модулем 2 (тестування)	0 - 8	0 - 8
Підсумковий контроль (іспит)	0 – 5 (теоретичне питання 1) 0 – 5 (теоретичне питання 2) 0 – 5 (практичне завдання 1) 0 – 5 (практичне завдання 2)	0 - 20
Загалом сума балів	0 - 100	0 - 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS	За національною шкалою
		для іспиту
90 - 100	A	відмінно
85 - 89	B	добре
75 - 84	C	задовільно
70 - 74	D	
60 - 69	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність студентів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом

академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (наказ №83-02 від 01.07.2020 р.).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин в окремих випадках за погодженням з деканатом і керівником курсу навчання може відбуватися дистанційно. У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача).

Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання студента відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Про місцеве самоврядування в Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР: URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
6. Про Державний бюджет України на 2022 рік: Закон України від 2 грудня 2021 року № 1928-IX URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1928-20#Text>
7. Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України [Електронний ресурс]: постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 №227: URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/TM062247?_ga=2.163887487.1138296535.1579726451-1099752075.1579114934
8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Електронний ресурс]: Закон України від 18 бер. 2004 р. № 1629-IV/ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15/para017#o17>;
9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів [Електронний ресурс]: Закон України від 23 лист. 2018 р. № 2628-VIII : ред. від 16.05.2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n624>
10. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2022—2024 роки: Постанова КМУ від 31 травня 2021 р. № 586 URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-prognozu-ekonomich-a586>
11. Про затвердження Порядку оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків: Наказ Міністерства фінансів України від 20.08.2015 № 727 «URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>
12. Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 20 серпня 2015 року № 727: Наказ Міністерства фінансів України від 22 грудня 2021 року № 702 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE37372>
13. Про затвердження форми запиту контролюючого органу на проведення зустрічної звірки: Наказ Мінфін України, Форма типового

документа, Запит від 28.02.2017 № 299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0370-17#n14>

14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної податкової служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків: Наказ Державної податкової служби України №470 від 4.09.2020 р. <https://tax.gov.ua/diyalnist-/podatkoviy-audit/nakazi/76357.html>

Основна література:

1. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч. посіб. / [В.П. Хомутенко, І.С. Луценко, А.В. Хомутенко]; за заг. ред. В.П. Хомутенко – Одеса: «Атлант», 2015. – 314 с.
2. Валігура В. А. Податковий контроль: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. - 228 с.
3. Купчак М. Я., Саміло А. В. Податковий менеджмент. Навчальний посібник. – Львів, 2020. – 185 с
4. Найденко О. Є. Податковий контроль : підручник . Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. 224 с.
5. Саєнко О.Р. Податкове планування і прогнозування: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 101 с
6. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Сташишин А.В., Гукалюк А.Ф Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.-Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 845 с.

Додаткова література:

1. Волошан І. Г. Облікова і податкова політика в управлінні бізнес-процесами промислових підприємств [Електронний ресурс] / І. Г. Волошан, Я. В. Волковська // Бізнес Інформ. - 2019. - № 1. - С. 273-278.
2. Гривківська О. В. Податкова політика України [Електронний ресурс] / О. В. Гривківська, І. О. Крюкова, Н. В. Поліщук // Економіка і управління. - 2020. - № 1. - С. 13-18.
3. Демченко О.П. Оцінка ефективності податкового контролю. Приазовський економічний вісник. 2019. № 4 (15). С. 253-257
4. Осадчук С.В. Оподаткування доходів фізичних осіб: аналіз та тенденції Теоретичні та прикладні питання державотворення : електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. – Вип. 20. – с.122-131
5. Осадчук С.В. Підвищення ефективності бюджетного планування в Україні. Україна 2030: публічне управління для сталого розвитку: матеріали щоріч. міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 2020 р.): у 3 т. / за заг. ред. А.П. Савкова, М.М. Білинської, О.М. Петрос. Київ: НАДУ, 2020. Т. 1. С. 196-198.

6. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. – 330 с

7. Рубан М. О. Податкова політика як інструмент регулювання економічного розвитку [Електронний ресурс] / М. О. Рубан // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2017. - Вип. 13(2). - С. 105-109.

8. Саєнко О.Р. Податкове планування і прогнозування : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2019. 77с.

9. Ярема Я. Р. Податкова політика в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку [Електронний ресурс] / Я. Р. Ярема, А. М. Гринда // Молодий вчений. - 2019. - № 4(2). - С. 547-550.

15. Електронні інформаційні ресурси.

1. Офіційний портал Верховної Ради України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tax.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної митної служби України– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>
5. Вісник. Офіційно про податки. Офіційне видання Державної фіскальної служби України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ

Адміністрування податків, зборів, платежів - сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом

Акцизний податок - непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що включається до ціни таких товарів (продукції).

Бюджетне відшкодування від'ємного значення податку на додану вартість - відшкодування вартість на підставі підтвердження правомірності сум бюджетного відшкодування податку на додану вартість за результатами перевірки платника.

Грошове зобов'язання платника податків - сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету як податкове зобов'язання та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Державне податкове планування - формалізована послідовність дій усіх гілок влади, пов'язаних з розробкою прогнозних даних щодо збирання податкових платежів, їх розглядом та затвердженням задля визначення основних параметрів податкової системи з метою реалізації податкової, бюджетної та фінансової політики держави.

Державне регулювання економіки - сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу держави на економіку, спрямованих на досягнення цілей державної економічної політики.

Електронний кабінет - електронна система взаємовідносин між платниками податків та державними, у тому числі контролюючими, органами з питань реалізації їхніх прав та обов'язків, передбачених Податковим кодексом України,

Екологічний податок загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у 14 водні об'єкти забруднюючих речовин, розміщення відходів

Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

Загальнодержавні податки - податки, які встановлюються органами законодавчої влади і є обов'язкові для справляння на всій території держави.

Заходи нетарифного регулювання ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій; застосування спеціальних заходів щодо імпорту товарів в Україну; процедура реєстрації зовнішньоекономічних контрактів; процедура видачі ліцензій на право імпорту, експорту

Звітний (податковий) період - період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету. Земельний податок обов'язковий платіж, що справляється з власників земельних ділянок та земельних часток (паїв), а також постійних землекористувачів

Земельний податок - законодавчо урегульований обов'язковий платіж, що справляється з юридичних та фізичних осіб за використання земельних ділянок.

Методи податкового контролю - сукупність прийомів, застосовуваних уповноваженими органами для встановлення об'єктивних даних про повноту і своєчасність сплати податків і зборів до відповідного бюджету або у позабюджетний фонд, а також про виконання покладених на осіб інших податкових обов'язків.

Методи податкового регулювання - систематизована сукупність кроків, дій держави у сфері оподаткування, які націлені на підтримку певних галузей економіки чи суб'єктів оподаткування.

Методи прогнозування і планування - конкретні прийоми і способи, які використовуються для обґрунтування планових показників.

Місцеві податки – податки, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад

Надміру сплачені грошові зобов'язання - суми коштів, які на певну дату зараховані до відповідного бюджету понад нараховані суми грошових зобов'язань, граничний строк сплати яких настав на таку дату

Напрямки податкового контролю - відносно відокремлені у структурі податкового контролю сфери контрольної діяльності, що охоплюють однорідні за своїм змістом дії платників податків по виконанню покладених на них обов'язків у сфері оподаткування.

Облікова ставка Національного банку України - ключова процентна ставка Національного банку України, яка є основним індикатором змін у грошово-кредитній політиці та орієнтиром вартості залучених та розміщених грошових коштів для банків та інших суб'єктів грошово-кредитного ринку

Оптимізація податкових платежів - вибір у межах податкового планування з числа альтернативних такого варіанта організації і ведення господарської діяльності, який забезпечує найкращий кінцевий фінансовий результат за рахунок раціональної податкової політики підприємства і ефективного використання податкових інструментів

Оскарження рішень контролюючих органів - оскарження платником податку податкового повідомлення-рішення про визначення сум грошового зобов'язання платника податків або будь-якого рішення контролюючого органу в порядку і строки, які встановлені Податковим кодексом України за процедурами адміністративного оскарження або в судовому порядку.

Пеня - сума коштів у вигляді відсотків, нарахована на суми грошових зобов'язань у встановлених Податковим кодексом України випадках та не сплачена у встановлені законодавством строки.

План-графік документальних виїзних перевірок - перелік платників податків, що підлягають плановій перевірці контролюючими органами у відповідний період календарного року.

Планування - вид діяльності, пов'язаний з постановкою цілей, завдань і дій у майбутньому.

Плата за землю - обов'язковий платіж у складі податку на майно, що справляється у формі земельного податку або орендної плати за земельні ділянки державної і комунальної власності.

Платники податків - фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з Податковим кодексом України або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів

Податок - обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету або на єдиний рахунок, що справляється з платників податку

Податковий борг сума узгодженого грошового зобов'язання (з урахуванням штрафних санкцій за їх наявності), але не сплаченого платником податків у встановлений Податковим кодексом України строк, а також пеня, нарахована на суму такого грошового зобов'язання.

Податкове законодавство - сукупність нормативно-правових актів, що регулюють відносини, пов'язані із встановленням та скасуванням податків, зборів, обов'язкових платежів, а також відносини, що виникають у процесі їх сплати, здійснення податкового контролю та притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень у сфері оподаткування.

Податкове зобов'язання - сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством

Податковий календар - план податкових платежів суб'єкта господарювання, у якому визначено граничні терміни подання звітності (декларацій, розрахунків тощо) і сплати податків (зборів, внесків, обов'язкових платежів).

Податкова консультація - роз'яснення контролюючого органу, надане платнику податків щодо практичного використання окремих норм податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючий орган.

Податковий контроль - система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи

Податковий звіт - документ, що подається до податкової інспекції із звітними даними про розрахунки з бюджетом.

Податкові пільги - повне або часткове звільнення від податків суб'єкта згідно з чинним законодавством.

Податок на додану вартість (ПДВ) - це загальнодержавний непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент)

Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) - загальнодержавний податок, що стягується з доходів фізичних осіб (громадян — резидентів) і нерезидентів, які отримують доходи з джерел їх походження в Україні (та за її межами для резидентів).

Податок на прибуток - загальнодержавний податок, форма прибуткового оподаткування підприємств, за якою об'єктом оподаткування виступає прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, визначені Податковим кодексом України

Податкове навантаження - (тягар, частка доходів, яка сплачується державі у вигляді податків.

Податкова перевірка - діяльність податкових та інших контролюючих органів у межах визначеної компетенції з метою встановлення правильності обчислення та сплати податків і зборів.

Податкове планування - це система дій, сукупність форм та методів визначення економічно обґрунтованих оптимальних параметрів оподаткування

Податкове планування на державному рівні - сукупність форм та методів визначення економічно обґрунтованих податкових параметрів і рішень відповідних державних органів управління, спрямованих на реалізацію функцій

податків та забезпечення максимально можливого обсягу податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів

Податкове планування на рівні підприємства - підхід до організації діяльності підприємства, за якого визначаються оптимальні податкові зобов'язання за умови дотримання норм діючого законодавства України.

Податкова політика - це система спрямованих дій та певних економічних, правових і організаційно-контрольних урядових заходів для досягнення визначених завдань, що ставляться перед суспільством, за допомогою податкової системи країни.

Податкове регулювання - цілеспрямований вплив держави на учасників економічних відносин шляхом використання засобів та інструментів податкової політики

Податкова служба - сукупність державних органів, які організують і контролюють надходження податків і податкових платежів

Прогноз = це процес, що передбачає майбутнє за допомогою наукових методів або сам результат передбачення, визначає параметри розвитку з достатньою точністю, розкриває альтернативи, позитивні й негативні тенденції, суперечності

Прогнозування - спеціальне наукове дослідження конкретних перспектив розвитку будь-якого процесу.

Суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, яка займається діяльністю з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншою господарською діяльністю; будь-яка юридична або фізична особа, яка здійснює контроль над суб'єктами господарювання, група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

Ухилення від сплати податків - це дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом заниження доходу й оцінки майна чи їх повного приховання

Форма податкового контролю регламентований нормами податкового законодавства спосіб організації, здійснення і формального закріплення результатів заходів податкового контролю, що представляють собою єдину сукупність дій податкових органів щодо виконання конкретного завдання податкового контролю

Хронометраж - процес спостереження за веденням господарської діяльності платника податків, який здійснюється під час проведення фактичних перевірок та застосовується контролюючими органами з метою встановлення реальних показників щодо діяльності платника податків, яка здійснюється на відповідному місці її провадження

Навчальне видання

Осадчук Світлана Вікторівна

Оригінал макет розроблено в авторській редакції

**Кафедра обліку і фінансів
Економіко-правовий факультет
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058**